

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Mgr. Barbora Bodnárová

Ja na vozovke

Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe

Bratislava
2014

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11,
850 01 Bratislava

Autor OPS/OSO: Mgr. Barbora Bodnárová

Kontakt na autora: ZŠ Blatné Remety

Názov OPS/OSO: Ja na vozovke

Rok vytvorenia 2014

OPS/OSO: X. kolo výzvy

Odborné stanovisko vypracoval: Mgr. Erika Kiškašová

Za obsah a pôvodnosť rukopisu zodpovedá autor. Text neprešiel jazykovou úpravou.

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe/osvedčená skúsenosť odbornej praxe bola vytvorená z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej únie.

Kľúčové slová

dopravná výchova, štátny vzdelávací program, prierezová téma, kľúčové kompetencie, chodec, cyklista,

Anotácia

Dopravná výchova v primárnom vzdelávaní má dôležité postavenie. Žiak cestou do školy každodenne rieši mnoho situácií, ktorých úspešné zvládnutie ho bezpečne dopraví na určité miesto. V školách je dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke len ako prierezová téma, kedy si žiaci osvojujú poznatky z dopravnej výchovy v iných predmetoch alebo ako možnosť vytvorenia samostatného predmetu, na ktorých školy skoro vôbec nereagujú aj z pohľadu nedostatku učebníc a materiálu na kvalitné vyučovanie dopravnej výchovy. Publikácia Teória dopravnej výchovy od Limbovej je pre nás východiskom, z ktorej sme sa inšpirovali a rozpracovali učivo z dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke.

Akreditované programy kontinuálneho vzdelávania

Koncepcia vyučovania dopravnej výchovy na I. stupni základnej školy

89/2010 - KV

OBSAH

ÚVOD	5
1 ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM – ISCED 1.....	7
1.1 Kľúčové kompetencie.....	8
1.2 Dopravná výchova ako prierezová téma.....	10
2 DOPRAVNÁ VÝCHOVÁ NA 1. STUPNI ZŠ	11
2.1 Chodec	11
2.2 Cyklista.....	12
3 NÁMET VYUČOVACÍCH HODÍN S VYUŽITÍM DOPRAVNEJ VÝCHOVY NA 1. STUPNI ZŠ.....	13
3.1 Odporúčania pre prax	25
ZÁVER	26
ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV	27
ZOZNAM PRÍLOH.....	28

ÚVOD

Každodenný život prináša so sebou povinnosti, za ktorými sa musíme dopraviť, buď to pešo, na bicykli alebo autom. Ako náhle vykročíme na cestu stávame sa účastníkmi cestnej premávky. Musíme si uvedomiť dôležitosť postavenie dopravnej výchovy z pohľadu bezpečia, ktoré by malo byť na prvom mieste. Rodičia učia svoje deti od malička prechádzať cez cestu, obzrieť sa doprava, doľava. Vysvetľujú im hroziace nebezpečenstva na ceste a dúfajú v ich bezpečný návrat domov. Ďalej už musíme zodpovednosť prebrať mi učiteľia a pokračovať v učení a upevňovaní si návykov správania sa na ceste. Preto sme sa rozhodli aj tejto tematike venovať v našej práci.

Dopravná výchova- výchova k bezpečnosti v cestnej premávke ako prierezová téma nadobúda možnosť realizácie v rôznych predmetoch na prvom stupni. Túto možnosť by sme mali využiť a neustále sa k nej vracieť. Snažili sme sa učiteľom ponúknuť ukážky hodín pre inšpiráciu ale aj samotné využitie pre prax. Žiaci sa tomu tešia, lebo je to predmet využiteľný v každodennom živote. Bicykel je prvým dopravným prostriedkom pre žiaka, preto je veľmi dôležité vedieť sa podľa predpisov správať v cestnej premávke. Žiakov chceme motivovať k získaniu základných vedomostí, zručností a návykov v rámci dopravnej výchovy. Pre žiaka na primárnom stupni je dôležité zažiť naučené vedomosti, aby sa z nich stali osvojené zručnosti. Žiaci na primárnom stupni získavajú návyky ľahko a hravo, preto budeme viesť prvotné poznatky z oblasti dopravnej výchovy z pohľadu chodca a cyklistu.

Cieľom našej práce je navrhnúť a prezentovať vyučovacie jednotky s využitím prierezovej témy Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke. Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke je súčasťou Štátneho vzdelávacieho programu ako prierezová téma, prvá kapitola bude tomu venovaná. Opisovať v nej budeme ciele, vzdelávacie oblasti, prierezové témy a kľúčové kompetencie, pretože dopravná gramotnosť je jednou z kľúčových kompetencií vzdelávacieho programu žiaka v primárnom vzdelávaní.

Problematike dopravnej výchovy z pohľadu chodca a cyklistu bude obsiahnutá v druhej kapitole. Žiak v primárnom vzdelávaní si má osvojiť základné vedomosti, zručnosti a návyky. Žiak má zvládnuť riešiť problémové situácie v cestnej problematike a mať ich dostatočne osvojené, aby bol pripravený na samostatný pohyb v nej.

V poslednej tretej kapitole poukazujeme na možnosť využitia tematiky dopravnej výchova – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke na vyučovacích jednotkách, kde si žiaci osvojujú teoretické a praktické vedomosti. Využitie prierezovej témy dopravnej výchovy sa prelína v predmetoch Vlastiveda a Pracovné vyučovanie, kde žiaci môžu využiť svoje poznatky a tak upevniť medzipredmetové vzťahy. Návrhy vyučovacích jednotiek sú podrobné rozpísané, aby učiteľ ich mohol využiť v praxi, tiež sa nimi môže motivovať. Opísané úlohy aktivity sa realizujú v triede ale aj vonku v teréne. Zámerom bolo žiakom čo najviac priblížiť problematiku poznania dopravných značiek a správania sa na vozovke ako chodec alebo ako cyklista. Praktické určenie ako aj vedomostné úlohy boli vypracované pre žiakov tretieho a štvrtého ročníka.

Práca je obohatená o názorne ukážky v podobe príloh, ktoré lepšie približujú predstavu praxe. V prílohách nájdeme aj listy, ktoré sa môžu využiť pre prax.

V práci sme využili zdroje z odbornej literatúry, kníh a časopisov, ktoré sme uviedli v bibliografických odkazoch.

Domnievame sa, že práca bude prínosná pre prax a využitie nie len pre začínajúcich učiteľov. Nemali by sme zabúdať na danú prierezovú tému a žiaci by sa mali čo najskôr vyskúšať všetky dostupne možnosti na precvičenie vedomosti, ktoré nadobudli na Dopravnej výchove – výchove k bezpečnosti v cestnej premávke.

1 ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM – ISCED 1

ISCED 1 (The International Standard Classification of Education) je najvyššia koncepcia vzdelávania, ktorá obsahuje schematický typ absolventa, rámcový plán daného stupňa a jeho rámcové edukačné osnovy. Vymedzuje všestranne ciele školy. Ako kľúčové kompetencie a rámcový obsah edukácie. Je základným dokumentom pre prvý stupeň základnej školy od roku 2008.

a) Štátny vzdelávací program (ŠVP):

Je v zmysle ustanovenia § 5 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní najvyšším kurikulárnym dokumentom. Vymedzuje štandardné cieľové požiadavky na znalosti, spôsobilosti a hodnotové postoje a je ohraničený povinným obsahom, v ktorom sa rozvíjajú kľúčové kompetencie. Zavádza prierezové témy, ktoré sa prepletajú jednotlivými predmetmi a realizujú sa rôznymi formami a metódami výučby. Necháva priestor konkrétnej škole, aby prostredníctvom vlastného vzdelávacieho programu tvorila svoje špecifika a prispôbovala ho vlastným cieľom.

b) Školský vzdelávací program (ŠkVP):

Obsah vzdelávania je voľbou školy v školskom vzdelávacom programe (ŠkVP). Dáva priestor školám profilovať sa a vychádzať v ústrety potrebám a požiadavkám žiakov. Štát vkladá dôveru školám, aby v spolupráci so širokou komunitou spoznali požiadavky obce, regiónu a premietli ich do obsahu vzdelávania v rámci voľných hodín.

Počet voľných hodín školy môžu využiť na prehĺbenie a rozšírenie obsahu jednotlivých predmetov, výber voliteľných predmetov, doplnenie predmetu pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo experimentálno - inovačné programy.

ISCED 1 sa v sústave školného stupňa opisuje ako primárne vzdelávanie – vzdelávanie na primárnom stupni. V slovenskej školskej sústave - 1. Stupeň ZŠ.

Primárne vzdelávanie:

Program primárneho vzdelávania by mal zabezpečiť jednotlivý prechod z predprimárneho vzdelávania na vzdelávanie v škole. Program sa riadi princípom od známemu k neznámemu, spôsobom porovnávanie a prežitia jednotlivých školských aktivít. Veľmi dôležité v tomto veku žiaka je poskytnúť mu možnosť vyjadrovať sa prostredníctvom slov, hlasového prejavu a pohybu. Zabezpečuje taktiež včasnú korekciu žiakov so špeciálnymi potrebami, ako aj žiakov s nadaním.

Ciele primárneho vzdelávania.

Primárne vzdelávanie umožňuje žiakovi rozvíjať predstavivosť, kreativitu a vzbudzuje záujem poznávať svoju krajinu. Dáva možnosti žiakovi spoznávať seba samého a učiť sa kriticky a tvorivo myslieť. U žiakov je rozvíjaná sociálna vnímavosť k svojmu okoliu, rodine či učiteľom a aj akceptovaniu iných ľudí a ich hodnôt. Nie v poslednom, rade je žiak vedený k poznávaniu svojich práv, ale aj povinností.

Hlavným cieľom je viesť žiakov na cestu, ktorá je pre nich individuálne docieliteľná. V primárnom vzdelávaní je podstatné aby žiaci zvládli a boli komunikačne spôsobilí, matematicky gramotní, gramotnosť preukázali v oblasti prírodných vied a technológií, v digitálnej komunikácii, dopravnej gramotnosti a pod.

Profil absolventa:

Základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej a prírodovedeckej a kultúrnej gramotnosti sú pre absolventa primárneho vzdelávania osvojené, taktiež aj používanie matematického, štátneho a cudzieho jazyka. Absolvent primárneho vzdelávania si má osvojiť kľúčové kompetencie, ktoré popíšeme v kapitole 1.1.

Vzdelávacie oblasti sú okruhy danej problematiky do ktorej patrí a majú nadpredmetový charakter. Vyučovacie predmety sú rozdelené v týchto siedmich vzdelávacích oblastiach: Jazyk a komunikácia. Matematika a práca s informáciami, Príroda a spoločnosť, Človek a hodnoty, Človek a svet práce, Umenie a kultúra, Zdravie a pohyb a vychádzajú z definovania obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

Prierezové témy sa prelínajú vzdelávacími oblasťami, odzrkadľujú súčasné predmety a sú taktiež ich prevenciou a riešením. Prispievajú k rozširovaniu žiakovho všeobecného rozhľadu, prepájajú oblasti učiva a škola si môže vybrať či budú vzdelávané ako voliteľný predmet alebo v rámci jednotlivých predmetov. Medzi prierezové témy patria: Osobnostný a sociálny rozvoj, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Dopravná výchova – výchova bezpečnosti v cestnej premávke, Ochrana života a zdravia. Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra a Tvorba projektu a prezenčné zručnosti.

1.1 Kľúčové kompetencie

Vo všeobecnej rovine spomenieme „*kľúčové kompetencie*“ zahrňujúce celé spektrum presahujúce hranice jednotlivých odborností. Kľúčové kompetencie sú odrazom schopnosti človeka správať sa primerane v situácii, v súlade samého so sebou, t. j. jednat' kompetentne (Belz, Siegrist, str. 167, 2001). Turek (In: Hupková, Petlak, 2004) dodáva, že kompetentná osobnosť je človek, ktorý má schopnosti, motiváciu, vedomosti, zručnosti a pod., robiť kvalitne to, čo sa v príslušnej oblasti vyžaduje. Veľký význam pripisuje kľúčovým kompetenciám, ktoré napomáhajú riešeniu celého radu nepredvídaných problémov. „*Získavanie kľúčových kompetencií je celoživotný, samostatný proces, ktorý pomáha k rozvoju osobnosti*“ (Belz, Siegrist, 2001, s. 167).

Podľa autora Tureka (2010, s. 192) sú kompetencie (vedomosti, zručnosti a postoje), ktoré sú cielené len na jednu určitú situáciu zbytočné. Preto sa popredné štáty sveta rozhodli v ľuďoch vychovávať také kompetencie , ktoré sa dajú využiť vo väčšinou povolani, ktoré poskytujú jedincovi možnosti pôsobiť vo viacerých funkciách a povolaniach, ktoré sú potrebné na zvládnutie problémov a umožnia človeku vyrovnávať sa so životnými zmenami. Skvalitňovanie s prisvojovanie si týchto kompetencií je celoživotný postup učenia sa, nie len v školskom prostredí, ale aj v práci a mimo nej. Zásľuhu na osvojovaní si kľúčových kompetencií má hlavne vyhovujúce ekologické a sociálne prostredie.

„Kompetencia je spávanie (činnosť alebo komplex činnosti), ktoré charakterizuje vynikajúci výkon v niektorých oblastiach činnosti“ (Schoonover Associates, 2001, In: Terek, 2010, s. 193).

Podľa pracovnej komisie EÚ pre kľúčové kompetencie je kompetencia kombináciou vedomosti, zručnosti a postojov, ktoré sa môžu osvojovať vo všetkých druhoch obsahu vzdelávania, formálne i neformálne. (The Key competencies in a Knowledge-based Economy: A first Step Towards Selection, Definition and Description, 2003, In Turek, 2010, s.193).

Turek (2010, s. 193-194) vysvetľuje pojmy schopnosť, vedomosť, zručnosť, postoj a kompetencia takto:

Schopnosť je psychickou vlastnosťou osobnosti, je predpokladom úspešného zvládnutia danej komplexnej aktivity (schopnosť učiť sa).

Vedomosť je prisvojená, memorovaná a pochopená informácia (poučka, zákon, vzorec a pod.)

Zručnosť je schopnosť zvládnuť danú konkrétnu činnosť, vedieť riešiť daný problém. Primárnou úlohou zručnosti je vedieť naučiť sa správne, rýchlo a s najmenšou námahou danú problematiku. Postoj je reakcia na isté podnety, ktorými môžu byť javy, situácie, ale aj osoby. Ide o predispozíciu myslieť, cítiť a konať ako vzťahu k predmetu.

Kompetencia je kombináciou postojov, vedomosti a zručnosti.

Turek (2010, s. 197-204) uvádza, že Európsky parlament a Rada odporučili krajiny EÚ, aby v školách všetkých typov a v celoživotnom vzdelávaní sa rozvíjali tieto kľúčové kompetencie: komunikácia v materinskom jazyku, komunikácia v cudzích jazykoch, matematická kompetencia a základné kompetencie v oblasti vedy a techniky, digitálna kompetencia, naučiť sa učiť sa, spoločenské a občianske kompetencie, iniciatívnosť a podnikavosť, kultúrne povedomie a vyjadrovanie.

V štátnom vzdelávacom programe ISCEDB 1 si má absolvent primárneho vzdelania osvojiť tieto kľúčové kompetencie:

1. Sociálno-komunikačné kompetencie:

Žiak dokáže komunikovať súvisle, kultivovane a výstižne písomnou aj ústnou formou. Vie byť sústredený a samostatne vyjadruje svoj názor. S ľuďmi s ktorými prichádza do kontaktu, vytvára dobré vzťahy. Rozumie rôznym typom textu, využíva rôzne technické prostriedky a prejavuje záujem o medzikultúrnu komunikáciu.

2. Kompetencie uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky:

Na praktické riešenie problémov žiak používa matematické myslenie a je schopný použiť matematické modely a prezentácie (vzorce, modely). Schopnosť objavovať je u neho ďalej rozvíjaná a je prepravený dávať otázky a hľadať odpovede.

3. Kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií:

Žiak vie používať IKT pri vzdelávaní sa, ovládať základné programy, primeraný veku komunikuje cez elektronické médiá a efektívne vyhľadáva na internete informácie. Žiak vie a pozná riziká spojené s IKT a chápe rozdiel medzi realitou a virtuálnym svetom.

4. Kompetencie učiť sa učiť sa:

Žiak je schopný sebareflexie, dôsledne uplatňuje techniky učenia sa, vyberá, hodnotí a spracováva informácie uvedomuje si húževnatosť pre svoj rozvoj.

5. Kompetencia riešiť problémy:

Žiak vníma a analyzuje problémovú situáciu v svojom okolí a je schopný podľa svojich skúsenosti s možnosťami dať návrh na jej riešenie. DO problémovej situácie zapája viacero možností riešenia a overuje správnosť riešenia.

6. Osobné, sociálne a občianske kompetencie:

Uvedomovanie si vlastných potrieb pre jeho pozitívne smerovanie a uvedomovanie si silných a slabých stránok by pre žiaka v primárnom vzdelaní nemalo byť problémom. Uvedomuje si svoje práva a povinnosti a následne vedenie zodpovednosti za svoje činy.

7. Kompetencia vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry:

Žiak vie pomenovať a vyjadrovať sa prostredníctvom umeleckých prostriedkov, uvedomuje si význam umenia, rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo, pozná etiketu, správa sa kultúrne a vníma prejavy iných kultúr.

Podľa Kožuchovej, Stebilu (2008, s. 16) sa pri koncipovaní súboru kompetencií bežnej mobility cyklistu prihliadalo na požiadavky Rady Európy, ale tiež z ponímania kultúrnej gramotnosti a požiadaviek na akulturáciu subjektu a prístupu, kde boli vytvorené kompetencie na kognitívnej a konatívnej úrovni s dôrazom na predvídavosť a rýchle, ale správne rozhodnutia.

Dopravná gramotnosť a jej kompetencia boli podľa Kožuchovej, Lepiša (2006, s. 5)

Vymedzené ako:

1 dopravná gramotnosť sa venuje chápaniu a rešpektovaniu pravidiel cestovania, čítaniu a porozumeniu znakov v cestovných poriadkoch a mapách,

2 zaoberá sa pohybom individua v komplexe celej mobility, prepravou jedinca a kultúry pohybu v neznámom prostredí,

3 venuje sa porozumeniu jednotlivých znakov pre efektívnu mobilitu,

4 zaoberá sa schopnosťou dorozumieť sa a s rešpektovaním cudzojazyčného prostredia.

1.2 Dopravná výchova ako prierezová téma.

Prierezové témy sú nevyhnutnosť a povinnou súčasťou vzdelávania v primárnom stupni základnej školy a prepletajú sa cez vzdelávacie oblasti. Je možné ich uplatniť cez viaceré formy, a to ako integrovanú súčasť jednotlivých predmetov alebo samostatne ako individuálny predmet v rámci možnosti výberu voliteľných hodín. Každá škola je kompetentná vyberať si možnosti edukácie prierezových tém. Štátny vzdelávaný program zavádza niekoľko prierezových tém, ktoré sme už spomenuli v kapitole ISCED 1.

Stebila (2006, s.16) uvádza, že takmer všetky predmety na prvom stupni základných škôl čiastočne prispievajú k rozvíjaniu problematiky dopravnej výchovy podľa svojej špecifickosti.

Náš záujem smeruje k prierezovej téme Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke v primárnom vzdelávaní, ktorej úlohou je pripraviť žiakov a viesť ich k samostatnosti ako chodcov a cyklistov v cestnej premávke. Edukačná činnosť sa realizuje v bezpečných priestoroch školy a na detských dopravných ihriskách (DDI).

Ciele Dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke tvoria oblasť kognitívnu, afektívnu a psychomotorickú a obsahujú nasledovné ciele:

1. Pochopiť postavenie dopravy ako riadeného systému.
2. Utvárať mravnú zodpovednosť za správanie sa pri chôdzi a jazde na pozemných komunikáciách.
3. Uplatňovať princípy bezpečného správania sa v cestnej premávke ako chodec a cyklista.
4. Mať spôsobilosť vyhodnocovať dopravnú situáciu a pozorovať svoje okolie.
5. Spôsobilosť zvládnuť techniku jazdy na bicykli a taktické prvky chôdze v cestnej premávke.
6. Uvedomiť si význam technických prostriedkov, ktoré môžu ovplyvniť bezpečnosť cestnej premávky.

Obsah dopravnej výchovy je vypracovaný v učebných osnovách pre jednotlivé ročníky vydaný v roku 2007.

2 DOPRAVNÁ VÝCHOVÁ NA PRVOM STUPNI

Rýchly nástup informácií a techniky sa prejavuje vo všetkých oblastiach a bezpochyby aj v doprave. Premávka na pozemných komunikáciách sa stále viac a viac komplikovaná a deti nesú nie práve malú mieru zavinenia dopravných nehôd.

Podľa Draveckého (2012, In Gažiová) zo štatistík Prezídia Policajného zboru SR sa možno dočítať, že v roku 2010 spôsobilosti deti 178 dopravných nehôd a 2 z nich zahynuli. 26 sa ťažko zranilo a 146 sa zranilo ľahko.

Najzraniteľnejší sú práve chodci, kde v tejto skupine sú najviac ohrozenými práve deti, Títo najmladší účastníci cestnej premávky sú často nepozorní, odlišne vnímajú. Sú nepredvídavi a preto je potrebné oboznámiť ich s celým problémom dopravy ako sú dopravne značenie, druhy dopravných prostriedkov a správanie sa na vozovke. Popredné miesto v tomto probléme preberá škola, ktorá musí dôkladne a cielene pôsobiť na žiakov.

Dopravná výchova spočíva v tom, že si žiaci osvojujú zručnosti, vedomosti a návyky, zamerané na bezpečnosť v dopravných situáciách. Táto edukačná výchovná činnosť dáva predpoklad, že mladí účastníci cestnej premávky zvládnu každodenný pohyb na pozemných komunikáciách.

Dopravná výchova je akútne, naliehavý a podstatný problém, preto svoj záujem riešiť ho zaujal aj štát prostredníctvom škôl. Úlohou prevencie v dopravnej výchove – výchove k bezpečnosti v cestnej premávke je naučiť deti mladšieho školského veku riešiť dopravné situácie v pozícií chodca a cyklistu a to nasledovné 1. - 3. Ročník chodec a 4. Ročník cyklista.

2.1 Chodec

Chodec je podľa zákona 8/2009 Z. z. § 2 ods. 2, písmeno f: účastník cestnej premávky pohybujúci sa pešo, osoba, ktorá napr. tlačí alebo ťahá sánky, detský kočík, vozík pre osobu so zdravotným postihnutím alebo ručný vozík s celou šírkou nepresahujúcou 600 mm, osoba, ktorá sa pohybuje na lyžiach, korčuliach alebo podobnom športovom vybavení, pomocou mechanického alebo elektrického vozíka pre osoby so zdravotným postihnutím, osoba, ktorá tlačí bicykel alebo motocykel, lebo...

Podľa Límovej (2006, s. 24-31) je vyučovanie a výcvik chodca v primárnej edukácii rozdelený do niekoľko podkapitol.

1. Chôdza po chodníku: cieľom je získať spôsobilosť pre bezpečnú chôdzu po chodníku a uvedomiť si podmienky bezpečnej a plynulej premávky. Žiaci si musia uvedomiť povinnosť rešpektovanie a dodržiavať dopravné značenia, svetelné signály, pokyny policajtov a dopravných zariadení. Musia akceptovať, že chodník je miesto pre chodca a chodec ho musí užívať. Musia si byť vedomí, že na chodníku sú aj iní chodci, preto sa chodí na chodníku stále vpravo.
2. Chôdza po ceste: Cieľom je získať zručnosť bezpečnú chôdzu po ceste a naučiť sa rýchlo reagovať v prípade možnej kolíznej situácie. Žiaci musia poznať pravidlo chôdze po ľavom okraji cesty. Ľavá strana sa využíva preto, aby sme vozidlo prichádzajúce po svojej pravej strane videli spredu. Chodci môžu ísť najviac dvaja vedľa seba, ale v prípade zníženej viditeľnosti len za sebou.

3. Pohyb chodcov v obytnej pešej zóne: Cieľom je získať schopnosť bezpečného pohybu v obytnej a pešej zóne, poznať povinnosti chodcov a šoférov a poznať ich vzájomné vzťahy. Žiaci musia poznať tieto dopravné značky a vedieť, že môžu túto zónu užívať v celej jej a šírke, ale hrať sa môže len v obytnej zóne pričom musia umožniť prechod autám.
4. Prechádzanie vozovky na vyznačených prechodov pre chodcov: Cieľom je získať návyky správneho prechádzania cez cestu a povinnosť prechádzať cez cestu na to určenom. Žiaci si musia uvedomovať nebezpečenstvo pri nepozornom prechádzaní cez cestu a mať na zreteli, že prechod pre chodcov je dôležitým prvkom na pozemných komunikáciách.
5. Prechádzanie vozovky mimo vyznačený prechod pre chodcov: Vedieť zvoliť prehľadne a bezpečné miesto na prechod cez cestu. Žiaci musia poznať pravidlo prechodu a to, že musia cez cestu prechádzať vždy kolmo. Musia vedieť vyhodnotiť rýchlosť prichádzajúceho vozidla odhadnúť jeho čas príchodu pre bezpečný prechod. Nevhodný prechod môže signalizovať napr. plná čiara na ceste.
6. Prechádzanie križovatky s riadenou a neriadenou premávkou: Precvičiť správnu a rýchlu reakciu na svetelne signály, chápať význam križovatiek, získať schopnosť priestorovej orientácie. Pre žiakov je dôležité vedieť, že u chodcov sa využíva dvojfarebná sústava signálov „STOJ“ a „VOLNO“. Policajt môže taktiež riadiť premávku pomocou svojich paží a postoja. V neriadenej križovatke musia byť chodci obozretnejší a dávať väčší pozor na prichádzajúce vozidlá.

2.2 Cyklista

Dieťa môže jazdiť na bicykli, ktorý je preňho prvým reálnym dopravným prostriedkom. Keďže dieťa nie je na jazdu ešte dostatočne pripravené a skúsene, často sa dostáva do kritickej situácie, pri ktorej neohrozuje len seba, ale aj ostatných účastníkov cestnej premávky. Bicykel má preto obrovský význam z hľadiska edukácie, lebo je pomalší a má jednoduché riadenie. Tieto vlastnosti prispievajú k zvládnutiu riešenia dopravných situácií. Prostredníctvom jazdy na bicykli žiaci získavajú prvotné znalosti podmieňujúce chápanie dopravného diania ako celku (Alexovičová 2011, s. 10-11).

Limbová (2006, s. 32-49) rozdeľuje vyučovanie a výcvik cyklistu do niekoľkých častí.

1. Základné prvky techniky jazdy: Cieľom je upevniť schopnosť v technike jazdy (výjazd, dodržiavanie jazdnej stopy, zastavenie) na bicykli na premávke na pozemných komunikáciách,
2. Jazdy v skupine: Žiaci získavajú praktické skúsenosti pre jazdu v skupine, učia sa dodržiavať bezpečnú vzdialenosť a opakujú základné prvky v technike jazdy.
3. Obchádzanie prekážky na pozemných komunikáciách: Úlohou žiakov je precvičovať obchádzanie prekážky a získavanie schopnosti fáz obchádzania.
4. Prechádzanie nebezpečných miest a úsekov: Žiaci sa učia chápať a charakterizovať nebezpečné miesta a úseky a získavajú schopnosť ich bezpečne prekonávať.

5. Prechádzanie vozidiel: Účelom je precvičovanie postupu pri prechádzaní, získavať istotu pri fázach predchádzania a včasne a správne reagovať pri riešení zložitejších situácií.
6. Odbočovanie vpravo: Cieľom je precvičiť postup pri odbočovaní vpravo na križovatke a prehľbovať prístup k riešeniu vzťahu chodec – vodič.
7. Odbočovanie vľavo: Cieľom je zvládnuť postup pri odbočovaní vľavo na križovatke a vedieť sa bezpečne orientovať v situácií, ktorá vznikne pri odbočovaní vľavo.
8. Prechádzanie križovatkou, kde prednosť v jazde nie je upravená dopravnými značkami: Precvičovať a upevňovať návyky správania sa pri prechádzaní križovatky, ktorá nie je upravená dopravnými značkami a v nej riešiť problémové dopravné situácie.
9. Prechádzanie križovatkou, kde je prednosť v jazde upravená dopravnými značkami: Žiaci si upevňujú návyky riešenia dopravných situácií na hlavnej a vedľajšej ceste.
10. Predchádzanie križovatky s riadenou premávkou: Žiaci získavajú schopnosti a návyky správneho a bezpečného správania sa v situáciách, ktoré vznikajú pri prechádzaní riadenej križovatky, buď pomocou svetelných signálov alebo policajtom.

3 NÁMET VYUČOVACÍCH JEDNOTIEK Z DOPRAVNEJ VÝCHOVY

Predmet: Pracovné vyučovanie

Ročník: štvrtý

Tematický okruh: Tvoríme a konštruujeme

Téma: Bicykel

Ciele:

Kognitívny- Rozlíšiť výstražné, zákazové, príkazové a informatívne dopravné značky.

Afektívny- Spolupracovať so spolužiakmi v skupine.

Psychomotorický- Vyrobiť dopravné značky.

Metódy: skladačka, didaktická hra

Organizačné formy: vyučovacia hodina v triede, hromadná, skupinová

Didaktické zásady: zásada názornosti, zásada uvedomelosti a aktivity, zásada trvácnosti, zásada komplexného rozvoja žiaka, zásada sústavnosti a primeranosti.

Materiálno-didaktické prostriedky: tajničky, lístok so symbolmi, učebné texty pre žiakov, vybavenie žiakov - výkresy, špajle, lepidla, kresliace potreby, lístky s názvami dopravných značiek

Medzipredmetové vzťahy: telesná výchova, výtvarná výchova

Prierezová téma: dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Kľúčové kompetencie: osobné, sociálne a občianske kompetencie (spôsobilosti)

Štruktúra

Úvodná časť

V úvode sme žiakov motivoval tajničkou, v ktorej je ukryté slovné spojenie – DOPRAVNÉ ZNAČKY. Tajničku sme vopred pripravili na tabuľu, spomedzi žiakov sme vybrali jedného zapisovateľa, ktorý vpisoval do tajničky správne odpovede žiakov. Tajničkou sme ich navodili na tému vyučovacej hodiny.

Hlavná časť

Žiakov sme vopred pripravenými kartičkami štyroch symbolov rozdelili do štyroch skupín, t.j. vytvorili sme štyri domovské skupiny (trojuholník, kruh, štvorec, obdĺžnik) a v každej boli štyria žiaci. Členom v každej domovskej skupine sme prideliť čísla 1,2,3,4 podľa toho, ktorú časť textu učiva majú naštudovať a vysvetliť ostatným (pozn. prvý žiak má časť textu č. 1 – výstražné dopravné prostriedky, druhý žiak má časť textu č. 2 - zákazové dopravné značky, tretí žiak má časť textu č.3 – príkazové dopravné značky, štvrtý žiak má časť textu č.4 – informatívne dopravné značky). Žiaci opustili svoje domovské skupiny a vytvorili expertné skupiny z členov, ktorí mali rovnakú časť textu. Úlohou žiakov v expertnej skupine bolo zvládnuť svoju časť textu: prečítať text, rozdiskutovať s členmi v skupine tak, aby vedeli interpretovať túto časť textu v domovských skupinách. Každý z nich sa stane „expertom“ svojej časti textu.

V expertných skupinách žiaci plní elánu usilovne pracovali s textom. Približne po 15 minútach ukončili prácu a opäť utvorili domovské skupiny trojuholník, kruh, štvorec, obdĺžnik. Žiaci postupne, podľa poradia odovzdávali ostatným informácie, ktoré získavali expertných skupinách. Spolužiaci v domovských skupinách pozorne počúvali interpretáciu „experta“.

Záverečná časť:

Každá skupina dostala za úlohu vyrobiť tieto dopravné značky:

1. Skupina (trojuholník) – Výstražný kríž pre železničné priecestie (jednokol'ajové), Zákaz odbočovania vpravo, Zákaz státia, Slepá ulica, Zvýšenie počtu jazdných pruhov.

2. Skupina (kruh) – Výstražný kríž pre železničné priecestie (viackol'ajové), Zákaz odbočovania vľavo, Zákaz zastavenia, Tunel, Prechod pre chodcov
3. Skupina (štvorec) – Návestná tabuľa(pred železničným priecestím), zákaz predchádzania, Prikázaný smer jazdy, Hlavná cesta, Pozor cyklisti
4. Skupina (obdĺžnik) – Koniec zákazu predchádzania, Zákaz vjazdu cyklistom, Hranica kraja, Obytná zóna.

Žiaci sa ochotne pustili do výroby dopravných značiek, aby pracoval každý v skupine, rozdelili si čiastkové úlohy. Po dokončení práce, približne po 15 minútach, nastala prezentácia jednotlivých skupín. Ich úlohou bolo pomenovať vyrobenú dopravnú značku, zaradiť ju do skupiny – výstražná, zákazová, príkazová alebo informatívna dopravná značka a zhodnotiť prácu v skupine (pozn. výborne sa nám pracovalo, mohli by sme sa viac snažiť, nepracovalo sa nám dobre). Ostatní hodnotili správnosť pomenovaná značky a jej zaradenie. Žiaci bez ťažkosti zvládali túto úlohu a z vyrobených dopravných značiek sme si spravili výstavu v triede.

Aby sme upevnili aj preverili prebrané učivo, využili sme didaktickú hru s názvom Dopravné značky. Na vopred pripravených lístkoch sme mali napísane názvy prebraných dopravných značiek. Úlohou žiakov bolo vyslovenú dopravnú značku zaradiť do skupín takto: Ak patrila medzi výstražné značky, žiaci ostali stať, ak patrila medzi zákazové značky, žiaci išli do podrepu, ak patrila medzi príkazové, postavili sa na jednu nohu. Ak patrila medzi informatívne značky dvihli obidve ruky hore. Táto didaktická hra mala u žiakov úspech, zároveň prispela k upevňovaniu nového učiva. Na záver vyučovacej hodiny sme spoločne so žiakmi zhodnotili jej priebeh. Žiaci odpovedali na otázky typu: Čomu sme sa venovali na dnešnej hodine? Kde sa stretávame s dopravnými značkami v živote? Ktorá úloha bola pre vás najťažšia a ktorá najľahšie a prečo? Čo by ste pozmenili alebo doplnili pri jednotlivých úlohách, žiaci prezentovali návrhy, kde všade sa využívajú dopravné značky a skonštatovali, že by sa bez nich nedalo v dnešnej dobe jestvovať. Pozitívne hodnotili prácu v skupinách, výrobu dopravných značiek a didaktickú hru. Navrhli, aby sme na prechádzke zistili, aké dopravné značky máme v našej obci.

Pedagogická reflexia:

V úvodnej časti hodiny sme žiakov motivovali tajničkou. V hlavnej časti sme využili metódu skladačky, pri ktorej žiaci aktívnou činnosťou získali nové poznatky. Metóda bola vhodná aj na spoluprácu a aktivizáciu všetkých členov skupiny. V záverečnej časti sme využili didaktickú hru, ktorou si žiaci upevňovali získané poznatky a ktorou sme mohli zistiť, ako zvládli nové učivo. Metódy boli vhodné zvolené.

Cieľom vyučovacej hodiny bolo, aby sa žiaci naučili rozlišovať dopravné značky, aby ich vedeli zaradiť do vybranej skupiny, aby spolupracovali v skupine a aby vyrobili dopravné značky. Tomu sme prispôsobili tému z dopravnej výchovy. Žiaci tak prepájali svoje doterajšie vedomosti s novozískanými poznatkami. Touto témou sme prispeli k elementárnemu budovaniu poznatkov z dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke. Dopravné značky tvoria základ pri rozvíjaní dopravnej gramotnosti. Môžeme skonštatovať, že ciele boli splnené. Organizačné formy a materiálno-didaktické prostriedky boli tiež vhodné zvolené.

Predmet: Vlastiveda

Ročník: tretí

Tematický okruh: Obec, v ktorej žijem

Téma: Orientácia na mape a v pláne obce

Ciele:

-*kognitívny*: Rozoznať a pomenovať najdôležitejšie objekty v obci

- *afektívny*: Všimnúť si dopravné značenia v obci a byť zodpovedný za ich dodržiavanie

-*psychomotorický*: Zakresliť budovy v sídle do plánu obce.

Metódy: heuristická metódy, metóda demonštrovania a pozorovania

Organizačné formy: vychádzka, blokové vyučovanie

Didaktické zásady: zásada názornosti, zásada uvedomelosti a aktivity, zásada trvácnosti, zásada komplexného rozvoja žiaka, zásada sústavnosti a primeranosti

Materialno-didaktické prostriedky: pracovné listy, písacia a kresliace potreby

Medzipredmetové vzťahy: prírodoveda, výtvarná výchova

Prierezové témy: dopravná výchova – výchova v bezpečnosti v cestnej premávke

Kľúčové kompetencie: osobné, sociálne a občianske kompetencie (spôsobilosti)

Štruktúra:

Trasa: škola- zdravotné stredisko – obecný úrad – kostoly – les – škola

Prípravná etapa

1. Príprava učiteľa:

a) Materiálno-organizačná: príprava pracovných listov, plánu

b) Príprava úloh

2. Príprava žiakov:

Týždeň vopred sme žiakov rozdelili do troch skupín (A,B,C) a každej skupine sme zadali úlohy. Za ich správne splnenie žiaci získajú bod.

A skupina mala zistiť – koľko a aké ambulancie sa nachádzajú v zdravotnom stredisku

- Koľko obyvateľov žije v obci

B skupina mala zistiť – čo všetko sa nachádza v budove obecného úradu,

- Meno starostu obce

- Otváracie hodiny pošty

C skupina mala zistiť- koľko a aké kostoly sa nachádzajú v obci, či má obec svoj erb, ak áno, zohnať jeho obrázok.

Realizácia vychádzky:

1. Pred nástupom

V triede:

a) Žiakov sme oboznámili s vychádzkou, budú pracovať v skupinách. Ich úlohou bude dôsledne počúvať a pozorovať okolie pri poznávaní významných objektov a pamätihodnosti a dopravných značiek v obci. Dôležité pre nich bude vypracovanie pracovných listov, úloh za ktoré získajú body a správne zaznamenávanie do načrtnutého plánu obce. (príloha 1)

b) Rozdelenie pracovných listov a načrtnutých plánov.

2. Práca cestou k hlavnému stanovištiu

Cely čas sme kontrolovali odpovede jednotlivých skupín. Za správne žiaci získavali bod, za nesprávne sme im bod odpočítavali.

a) Prvá zástavka – areál pred budovou školy – žiaci zaznamenávali do plánu dopravné značky, ktoré sa nachádzajú pri škole.

b) Druhá zastávka – budova zdravotného strediska skupina A oboznámila žiakov so svojou úlohou : „v tomto zdravotnom stredisku sú dve ambulancie: Obvodná a zubná. Naša obec má okolo 470 obyvateľov.“

Úloha 1: Aká budova sa nachádza na načrtnutom pláne na západ od zdravotného strediska? Aké dopravné značky sa nachádzajú pri zdravotnom stredisku? Správne odpovede si žiaci zaznamenávali do načrtnutých plánov obce.

c) Tretia zastávka: Budova obecného úradu. Žiakov sme oboznámili, načo slúži obecný úrad- Na jeho čele je starosta, ktorého meno mala na úlohu zistiť B skupina. Následne žiakom povedali, čo všetko sa nachádza v tejto budove (pozn. pošta, súkromné kaderníctvo a krajčírstvo) a oboznámili ich s otváracími hodinami pošty.

d) Štvrtá zastávka – rímsko-katolícky kostol. Skupina C žiakov informovala o svojej úlohu, že okrem tohto kostola je v obci i grécko- katolícky kostol na severovýchod od tohto kostola a že obec má svoj erb, ktorého obrázok ukázali ostatným žiakom.

Úloha 2: Čo sa nachádza na načrtnutom pláne na severozápad od rímsko-katolíckeho kostola? Aké dopravné značky sú pri tejto budove? Správne odpovede si žiaci zaznamenávali do načrtnutých plánov obce.

3. LES – hlavné stanovište

a) Hra: Čo nepatri do lesa? V každom kole súťažili traja žiaci, z každej skupiny jeden. Žiakom sme povedali slovo- také, ktoré označovalo to, čo do lesa nepatrilo (pozn. žiaci poskočili)

Ich úlohou bolo rýchlo reagovať a za správne splnenie, získali pre skupinu bod. Vystriedali sa všetci žiaci zo skupín.

b) Vyplnenie načrtnutého plánu a vypracovanie pracovných listov:

Pracovný list 1: Žiaci mali spojiť čiarou bubliny, ktorých objekty sa nachádzajú v našej obci. Do prázdnych bublín mali napísať názvy ďalších objektov v obci (príloha 2).

Pracovný list 2: Žiaci mali podčiarknuť, ktoré služby sú v našej obci (príloha 3).

Pracovný list 3: Žiaci mali vymyslieť ordinálne prídavné meno ktoré vystihuje obec.

Pracovný list 4: Žiaci mali nakresliť ktoré dopravné značky sú v obci (príloha 4).

Úloha 3: Žiaci mali v lese nazbierať čo najviac prírodnín (pozn. za každú prírodninu žiaci získajú jeden bod).

Vyhodnotenie vlastivednej vychádzky:

Následne sme sa presunuli do školy, kde sme vyhodnotili plány, pracovné listy a úlohy, priebeh vychádzky, posúdili sme disciplínu, splnenie vytýčeného cieľa, stanovené úlohy. Najviac bodov získala B skupina, ktorú sme odmenili potleskom. Následne sme viedli rozhovor o tom čo sme sa dozvedeli o našej obci: Významne objekty, pamätihodnosti a dopravné značky. Nakoniec žiaci nakreslili tému Môj najkrajší zážitok z vychádzky.

Pedagogická reflexia: Cieľom vlastivednej vychádzky bolo spoznať objekty, pamätihodnosti v obci a integrovať dopravnú výchovu spoznávaním dopravných značiek. Tým sme prepojili teoretické poznatky z vlastivedy, prírodovedy a dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke s praktickou realizáciou. Zároveň sme im priblížili prírodu a budovali kladný vzťah k životnému prostrediu. Naša cesta mierila zo školy popri objektoch a pamätihodnostiach až k lesu, kde plnili úlohy z vlastivedy a dopravnej výchovy. Súčasne si pripravili zbierku prírodnín a uvedomovali si, čo do lesa nepatri. Môžeme skonštatovať, že ciele boli splnené. Žiaci si zopakovali ako správne chodiť po chodníku, kadiaľ prechádzať cez cestu a akými značkami sa majú

riadiť. Vychádzka žiakov zaujala a pozitívne rozvíjala ich poznanie. Organizačné forma a materialno-didaktické prostriedky boli vhodne zvolené.

Predmet: Pracovné vyučovanie

Ročník: štvrtý

Tematický okruh: Tvoríme a konštruujeme

Téma: Bicykel

Ciele:

-*kognitívny* : Zopakovať nadobudnuté vedomosti

- *afektívny*: Preukázať dopravnú gramotnosti.

-*psychomotorický*: Zhotoviť technicky preukaz bicykla.

Metódy: brainstorming, práca s IKT, cinquain

Organizačné formy: vyučovacia hodina v triede, hromadná

Didaktické zásady: Zásada názornosti, zásada uvedomelosti a aktivity, zásada trvácnosti, zásada komplexného rozvoja žiaka, zásada sústavnosti a primeranosti

Materiálno-didaktické prostriedky: IKT – prezentácia v PowerPointe, obrázky bicykla, výkresy, písacie a kresliace potreby žiakov

Medzipredmetové vzťahy: Slovenský jazyk

Prierezové témy: dopravná výchova- výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Kľúčové kompetencie: Osobné, sociálne, občianske kompetencie (spôsobilosti)

Štruktúra:

Úvodná časť

V úvode sme využili brainstormingu. Na tabuľu sme napísali slovo bicykel. Úlohou žiakov bolo napísať pod neho všetko, čo ich napadne pri tomto slove. Pripomenuli sme im, aby dodržiavali pravidlo prísneho zákazu kritiky, aby produkovali, rozvíjali čo najviac jedinečných nápadov. Tamto spôsobom si žiaci vybavovali už známe informácie o bicykli. Po uplynutí vopred stanoveného limitu 5 minút sme spoločne vyhodnocovali vyprodukované nápady a informácie triedili do skupín.

Hlavná časť

Žiakov sme oboznámili s novým učivom pomocou prezentácie:

- Vysvetlili sme im, že bicykel je dvojkolesové, nemotorové, jednostopové vozidlo, do pohybu sa uvádza šliapaním na pedále, v mnohých regiónoch je jedným zo základných dopravných prostriedkov, inde je jazda na bicykli obľúbenou formou oddychu,

- Poukázali sme na všestranné využitie bicykla – cestovné, športovné, pretekárske, skladacie, cyklotriálové, horské,

- Oboznámili sme ich s históriou bicykla, aká sa postupne zdokonaľovali: Prvý nákres bicykla, prvý materiál na výrobu bicykla, prvý patent na bicykel, súčasné bicykle,

- Poukázali sme na bezpečnú jazdu na bicykli, pravidla cestnej premávky,

- Prezentovali sme im základné časti bicykla: sedadlo, predná brzda, zadná brzda, riadidlá, zvonček, svetlomet, dynamo, predne koleso, zadné koleso, reťaz, pedále, červene odrazové sklo – vysvetlili povinnosti cyklistu: pripomenuli sme im dopravné značky, ktoré musia poznať pri jazde na bicykli, stav bicykla.

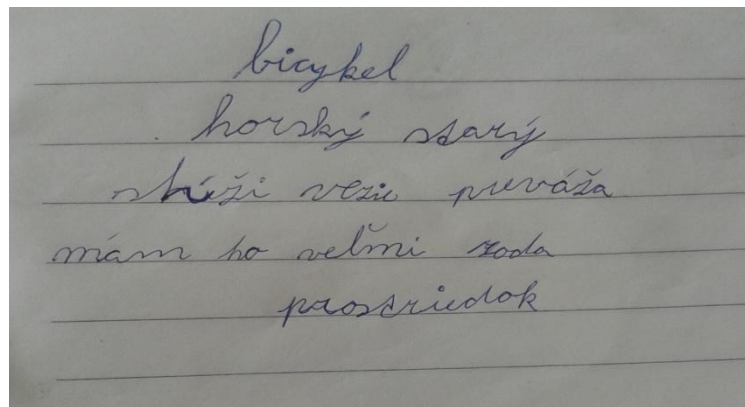
Po prezentácií žiaci plnili tieto úlohy:

Úloha 1: V prvej úlohe žiaci dopisovali k obrázku bicykla jeho základne časti aké napr. v prílohe 5.

Úloha 2: V druhej úlohe zhotovovali technický preukaz o stave svojho bicykla, ako napríklad v prílohe 6.

Úloha 3: V tretej úlohe sa mali žiaci zamyslieť a napísať na vopred pripravený papier (príloha 7) svoje nápady, čo by sa malo stať, keby sme nemali brzdy, zvonček, svetlo na bicykli.

Úloha 4: Žiaci mali vymyslieť cinquain na slovo bicykel.

Záverečná časť:

Po splnení úloh každý žiak prezentoval ich splnenie. Ostatní hodnotili ich správnosť a originalitu. Žiaci jednotlivé úlohy zvládli bez ťažkosti. Spoločne sme zhotovili priebeh vyučovacej hodiny. Žiaci odpovedali na otázky: Ktorá úloha bola pre vás najťažšia a ktorá najľahšia a prečo? Čo vás najviac zaujalo? Čo by ste navrhli doplniť alebo pozmeniť pri jednotlivých úlohách? Žiakov najviac zaujali história bicyklov a zhotovenie technického preukazu. Niektorí mali ťažkosti s tvorením cinquainu. Navrhli, aby sme si spravili plagáty o bicykloch a vyrobili značky pre cyklistov.

Pedagogická reflexia:

V úvodnej časti sme žiakov motivovali metódou brainstormingu, pomocou ktorej sme chceli dosiahnuť, aby si vybavili poznatky, ktoré už o bicykli majú. V hlavnej časti sme ich prostredníctvom prezentácie oboznámili s novým učivom. Následne žiaci plnili samostatné úlohy, ktoré súviseli s novým učivom: K obrázku bicykla dopisovali jeho základne časti. Zhotovovali technický preukaz bicykla, zamýšľali sa nad dôležitosťou súčasti bicykla a tvorili cinquain pomocou ktorého zhrnuli základne poznatky o bicykli. Metódy boli vhodné zvolené.

Cieľom vyučovacej hodiny bolo oboznámiť žiakov so základnými časťami bicykla, poznať dopravné značky pre cyklistov, pravidlá a povinnosti cyklistu. Môžeme skonštatovať že ciele boli splnené. Organizačné formy a materiálno-didaktické prostriedky boli tiež vhodne zvolené.

Predmet: Pracovné vyučovanie

Ročník: štvrtý, piaty

Tematický okruh: Bicykel

Téma: Na bicykli bezpečne

Ciele:

-*kognitívny* : Opakovať pravidla a povinnosti cyklistu

- *afektívny*: Mať záujem o dopravnú výchovu.

-*psychomotorický*: Zdokonaľiť techniku jazdy na bicykli.

Vyučovacie metódy: praktická metóda, práca s IKT, názorná metóda

Organizačné formy: blokové vyučovanie, skupinová forma

Didaktické zásady: Zásada názornosti, zásada uvedomelosti a aktivity, zásada trvácnosti, zásada primeranosti a individuálneho prístupu, zásada spojenia školy so životom a teórie s praxou, zásada motivácie,

Materiálno-didaktické prostriedky: počítač, dataprojektor, počítačový program, bicykel, kriedy, farbičky, kolky, bytoch, výkresy, fľaša s vodou, kužele, lavice

Medzipredmetové vzťahy: Informatická výchova, telesná výchova, výtvarná výchova

Prierezové témy: dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke, ochrana života a zdravia

Kľúčové kompetencie: Kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií, kompetencia riešiť problémy.

Štruktúra:

1.Úvodná časť:

Vyučovací blok sme začali so žiakmi v počítačovej učebni. Motivovali sme ich príbehom o Tomášovi, ktorý sa chystá na výlet na bicykli s kamarátom Ferkom, lenže po dlhej zime nie je bicykel v poriadku a Tomášov otec ho nechce na výlet pustiť dokedy nebude bicykel pripravený podľa predpisov. Následne žiaci pracovali v programe Škoda hrou.

Žiaci boli programom Škoda hrou nadšení. S týmto programom sme pracovali prvýkrát. Naším zámerom bolo motivovať ich s súťaži, viesť ich k samostatnosti o údržbu bicykla. Následne sme sa presunuli na školský dvor, žiaci si mali priniesť bicykle priniesť do školy a spoločne sme skontrolovali ich funkčnosť a pripravenosť na samotnú školskú súťaž. Nie všetky bicykle spĺňali požadované podmienky, tak sme ich zo súťaže vyradili.

2.Hlavná časť

So žiakmi sme sa presunuli na školské ihrisko, kde sme ich privítali na tretom ročníku súťaže Na bicykli bezpečne a stručne popísali aktivity v ktorých budú súťažiť. Žiakom sme rozdali dresy podľa družstiev:4A- biele,4B- červené, 5A- zelené, 5B-modré.

Súťaži predchádzala úprava a čistenie dopravného ihriska. Spoločne so žiakmi a poučenie o BOZ. Súťažili žiaci 4.-5. Ročníka súťažiaci si danej trasy nemohli najprv vyskúšať, ale každá aktivita im bola pre ľahšiu predstavu vopred demonštrovaná.

Aktivita č. 1: Prechod pre chodcov

Úlohou žiakov bolo sledovať a dávať pozor popri bezpečnej jazde na bicykli aj na ostatných účastníkov cestnej premávky. Trať pozostávala z ľavotočivej a pravotočivej zákruty a dvoch prechodov pre chodcov kde chodcov hrali nesúťažní žiaci. Trať merala 30 metrov a široká bola 1,5 metrov. Súťažiaci pri plnom a bezchybnom zdolaní aktivity si na svoje konto pripísali 10 bodov. Avšak pri nezastavení na prechode pre chodcov strácali 2 body. Pri vybočení z dravý strácali 2 body, pri páde alebo dotyku bicykla s chodcov 5 bodov. Pri odmietnutí súťažnej disciplíny 10 bodov.

Do tejto aktivity sa zapojili ôsmi žiaci z každého družstva po dvaja. Žiaci odolali túto disciplínu bez väčších problémov a komentovali, že najťažším momentom v tejto činnosti bolo udržať bicykel v stanovenej šírke trate. Žiaci hodnotili túto aktivitu ako stredne ťažkú a uvedomovali si, dôležitosť prechodu pre chodcov ako závažný prvok v doprave. Najúspešnejší žiaci sa v tejto disciplíne stali žiaci družstva 5B, ktorí stratili len

Body.

Aktivita č. 2: Lievik

Snahou žiakov v tejto aktivite bolo preukázať svoju cyklistickú zdatnosť pri jazde bicykla medzi pomaly sa zužujúcou cestičkou. Dráha pozostávala z tzv. „lievika“, kde začiatok bol široký metrov a koniec len centimetrov s dĺžkou 11 metrov. Pri dráhe boli rozmiestnené kužele v ktorých sa súťažiaci žiak nemohol dotknúť a nesmel vybočiť z naznačenej dráhy. Pri zhodení kužela bol potrestaný v $\frac{1}{4}$ dráhy 4 trestnými bodmi, $\frac{2}{4}$ tromi trestnými bodmi, v $\frac{3}{4}$ 2 trestnými bodmi a v $\frac{4}{4}$ len 1 trestným bodom.

V tejto aktivite si zmerali sily ôsmi súťažiaci. Ich počiatkové komentáre typu: To sa nedá zvládnuť, Je to príliš úzke, Ja zvalím všetky kužele, Ja nejdem, chod Ty a pod. sa stali zbytočnými obavami z nezvládnutia tejto disciplíny a nakoniec sa táto aktivita stala jednou z najľahších. Spoločne sme si ešte navodili situáciu, kedy sa tento moment môže dohrať v praxi a žiaci podávali skutočne diametrálne odpovede napr. : parkovanie bicykla v preplnenej garáži, cyklista jazdci na prehustenom parkovisku, cyklista jazdci medzi mlákami a podobne. Táto aktivita mala všetkých víťazov, lebo žiadny súťažiaci neustratil ani bod.

Aktivita č. 3.: Osmička

Žiaci sa v tejto činnosti usilovali predným kolesom bicykla prejsť čo najpresnejšie po vyznačenej trati. Dráha kopirovali číslicu 8 s dĺžkou 28m, ktorá bola vyznačená na ihrisku kriedou, pričom štart označoval miesto začiatku trate a nástupu súťažiaceho na bicykel, cieľ označoval miesto kde trasa končí a priestor zosadnutia z bicykla a šípky označovali smer jazdy cyklistu. Žiakom bolo ešte raz pripomenuté, aby dávali pozor len na predné koleso, ktorí je terčom hodnotenia rozhodcov. Žiaci zadanej úlohe rozumeli a smelo sa po ročníkoch pustili a preukázali svoju obratnosť.

Túto aktivitu absolvovalo 8 žiakov, ktorí sa na túto neľahkú úlohu podujali. Žiaci si spočiatku mysleli, že je táto úloha jednoduchá, ale neskôr zistili, že sa mýlili. Pre nikoho nebolo ľahké udržať predné koleso na vyznačenej trase a tým žiaci strácali cenné body. Rozhodcovia sa na záver tejto aktivity pýtali ešte súťažiacich, či by vedeli navodiť situáciu, kedy sa cyklista dostane do takého momentu napr. v meste, ale žiaci podávali nie pravdivé a zvlášť nebezpečné odpovede. Keď je cyklista opitý a pod. Preto sem im pripomenuli, že bicykel je dopravný prostriedok a alkohol k nemu nepatrí.

Aktivita č.4.: Štafeta

Cieľom tejto rýchlostnej aktivity bolo zvládnuť techniku rýchleho štartu, dynamickosť jazdy, dostatočné brzdenie a bezpečné odovzdanie bicykla svojmu spolužiakovi. Cestička bola vopred pripravená, pokosená v smere jazdy s dĺžkou 147 m, pričom žiaci museli ukázať hlavne svoju fyzickú zdatnosť. Úlohou žiakov bolo za čo najkratší čas prejsť danú trasu, zosadnúť z bicykla a bicykel odovzdať svojmu spolužiakovi, pričom sa im spočítal celkový nameraný čas. Víťazné družstvo, ktoré dosiahlo najnižší čas, získalo plný počet 10 bodov. Ostatné družstva podľa nameraného času v poradí strácali po 2 body. Družstvo tvorili 4 žiaci.

Túto najočakávanejšiu a najnamáhavejšiu aktivitu zvládli všetci 16-ti žiaci veľmi dobre. Obzvlášť chlapci vynikali v tejto disciplíne, kde chceli ukázať svoje disproporcie voči dievčatám, ale ani dievčatá sa nechceli dať zahanbiť a očividne sa snažili zo všetkých síl. Žiaci v tejto aktivite ukázali svoju súdržnosť a povzbudzovali sa navzájom aj keď bolo zjavné, že starší ročník má v tejto disciplíne najviac. Nakoniec vyhrali žiaci družstva 5B, ktorí to od začiatku súťaže tvrdili a aj potvrdili, že sú na bicykli najrýchlejší. My sme ich už len doplnili, že nie rýchlosť, ale hlavne bezpečnosť je pre cyklistu najdôležitejšia.

Aktivita č. 5.: Slalom

Zámerom tejto aktivity bolo predviesť svoju šikovnosť a obratnosť na bicykli. Súťažiaci mali k dispozícii viac druhov bicyklov od najmenších po najväčšie, keďže trať tvorilo 7 kolkov vzdialenosť od seba 3,5 metra so šírkou dráhy 2 Metre a dĺžkou len 24,5 metra. Súťažiaci museli prejsť pomedzi všetky kolky a udržať svoje kormidlo bicykla na úzkej kriedou vyznačenej cestičke. Pri nedodržaní pokynov a zhodení kolkov sa odpočítavali 2 body za každý a pri opustení stanovenej trate 3 body.

Tejto aktivite sa zúčastnilo 8 súťažiacich. Žiaci sa v tejto aktivite sústredili a dokázali, že sú na bicykloch skutoční majstri. Len málokomu sa podarilo vyvieť svoj bicykel nimi stanovenú plochu a nikto nezhodil ani jeden kolok. Na otázku od rozhodcov, či si to doma skúšali, sme dostali odpoveď, že áno a pravidelne na našich rozbitých cestách. Aktivitu najlepšie zvládlo družstvo 4A A 5B, ktorí nestratili ani bod.

Aktivita č. 6.: Batoh

Úsilím žiakov v tejto aktivite bolo kombinovať a udržať rovnováhu na bicykli so splnením zadanej úlohy. Žiaci mali prejsť 18 m úsek s taškou zavesenou na pleciach o hmotnosti 10 kg s prenesením pohára s vodou z jednej lavice na druhú tak, aby sa voda nevyliala. Voda v pohári bola pripravená na ľavom okraji lavice pre pravákov a na pravom okraji lavice pre ľavákov. Úloha bola viac komplikovaná aj z dôvodu držania kormidla bicykla ani jednou rukou. Súťažiaci mohli stratiť v tejto aktivite body za vyliatie vody počas uchopenia a polozenia pohára a to po 2 trestné body a prevrátenia a vyliatia celého množstva vody a to 5 trestných bodov.

Do tejto úlohy odvážne pustilo 8 zdatnejších súťažiacich. Mladší žiaci sa najviac obávali zaťaženého batoha, ale keď si ho najprv vyskúšali na pleciach, tak obavy zmizli. Bolo zjavne, že táto disciplína bola jedna z najnáročnejších, ale aj tak ju žiaci zvládli veľmi dobre. Najťažším prvkom bol úchyt pohára, kde žiaci strácali najviac bodov. Aktivitu najúspešnejšie zvládli žiaci družstva 4B a 5B.

Po úspešnom absolvovaní cyklistických súťaží sme sa spoločne so žiakmi presunuli spať do počítačovej miestnosti, kde ich čakal vopred pripravený vedomostný test. Žiaci sa spoločne po ročníkoch usadili v laviciach a pozorne počúvali ich nasledujúce úlohy. Súťažiacim sme vysvetlili nasledujúcu úlohu a rozdali im testy na ktoré si mali napísať meno, priezvisko a názov družstva za ktoré zbierajú body. Test obsahoval deväť zatvorených polytomických úloh s jednou správnou odpoveďou. Žiakom bolo ešte vysvetlené, že ak budú mať test vypracovaný, tak majú položiť perá na lavicu a v tichosti čakať kým skončia všetci žiaci.

Žiaci s vypracovaním testu nemali väčšie problémy. Po odovzdaní testov sme si testové úlohy vypracovali spoločne. Test najlepšie vypracoval družstvo B (príloha 8) Súťaž sme ukončili tvorivou aktivitou pri ktorej mali žiaci kresliť na tému Doprava očami detí.

Túto aktivitu sme hodnotili a spoločne so žiakmi, keď sme sa zhodli na tom, že najordinálnejšiu kresbu vytvorili žiaci 4A (príloha 9).

4. Záverečná časť

V závere sme žiakov oboznámili s celkovým hodnotením jednotlivých súťaží. V súťaži sa najlepšie umiestnilo družstvo žiakov 5B. Všetky súťažné družstvá sme odmenili diplomami a potleskom. Spoločne so žiakmi sme zhodnotili priebeh celej súťaže a žiaci odpovedali na otázky typu: Ktorá aktivita sa vám najviac páčila a prečo? Ktorá bola pre vás najľahšia a ktorá najťažšia: Čo by ste do súťaže doplnili? Žiaci sa zhodli, že aktivít všetky ktoré absolvovali boli pre nich zaujímavé, ale najviac sa im páčila aktivita č. 4: Štafeta, v ktorej mohli súťažiť všetci z družstva. Žiaci komentovali, že súťaž by mohla prebiehať viac krát v roku, pričom by sa mohli stále viac zlepšovať a tým by aj aktivity mohli byť viac rozvíjané a náročnejšie. V nasledujúcej súťaži by uvítali viac aktivít ako aj dopravné značky a semafore, ktoré sú však z časového hľadiska a rozpočtu súťaže negatívnym faktorom, ktorý sa však v budúcnosti budeme snažiť odstrániť.

Pedagogická reflexia

Súťaž na bicykli bezpečne organizujeme tretí školský rok. V úvode sme žiakov motivovali programom Škoda hrou, čím sme u žiakov zbudili záujem o praktické aktivity, ktoré sme realizovali na školskom dvore. Cieľom súťaže bolo opakovať pravidla a povinnosti cyklistu, zvýšiť záujem žiakov o dopravnú výchovu a zdokonaľiť techniku jazdy na bicykli, čo sa nám podarilo, keďže žiaci boli odhodlaní zdolať jednotlivé aktivity a odchádzali z súťaže spokojní a pozitívne motivovaní. Tomu sme prispôsobili výber témy z dopravnej výchovy - výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke. Bicykel je prvým dopravným prostriedkom, ktorým sa deti zaraďujú medzi účastníkov cestnej premávky, preto je nevyhnutné, aby zručnosti správne aplikovali v praktickej činnosti, a aby si pripomínali pravidlá bezpečnej jazdy. Blokované vyučovanie netrvalo plánované 4 hodiny množstvom aktivít, preto navrhujeme 5 vyučovacích hodín. Materiálno-didaktické prostriedky boli vhodne zvolené.

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Ročník: prvý

Tematický okruh: Bezpečne na cestách

Téma: Cesta do školy

Ciele:

-*kognitívny*: Porozprávať o svojej ceste do školy.

- *afektívny*: Vytvárať správny postoj k dodržiavaniu pravidiel na cestách

-*psychomotorický*: Nakresliť semafor

Metódy: rozprávka, rozhovor, hra v role

Organizačné formy: vyučovacia hodina v triede, párové vyučovanie

Didaktické zásady: zásada trvácnosti a operatívnych výsledkov vyučovacieho procesu, zásada sústavnosti a primeranosti, zásada primeranosti a individuálneho prístupu, zásada spojenia školy so životom, teórie s praxou

Materiálno-didaktické prostriedky: kresliace potreby, papier, učebný text, motivačný text

Medzipredmetové vzťahy: výtvarná výchova

Prierezové témy: dopravná výchova – výchova v bezpečnosti v cestnej premávke

Kľúčové kompetencie: komunikácia v materinskom jazyku, spoločenské a občianske kompetencie (spôsobilosti)

Štruktúra:

Úvodná časť

Motivácia- „Ako panda panáčikov zo semaforu nasrdila“ (Hlavatá, 2011, s. 6-12).

V úvodnej časti sme žiakom prečítali rozprávku, ktorou sme ich naviedli na tému vyučovacej hodiny.

Hlavná časť

Následne sme viedli rozhovor o prečítanej rozprávke. Žiaci postupne reprodukovali dej rozprávky. Skonštatovali sme, že chodci a vodiči sa na križovatkách riadia semaforom. Vysvetlili sem si rozdiel medzi svetelnými signálmi na semaforocho pomocou prečítanej rozprávky. Žiaci odpovedali na otázky: Akí panáčikovia sa prihovorili pande? Akej boli farby? Na čo slúži semafor? Žiaci uvádzali príklady, kde sa stretli so semaforom pre chodcov a pre vodičov.

Žiakov sme náhodným výberom (pozn. číslovaním prvý – druhý) rozdelili do dvojíc. Úlohou každej dvojice bolo rozdeliť si úlohy rodič – dieťa (pozn. mama/otec pandy – mláďa Stella) a ostatným zahrať, ako sa bezpečne dostavia z domu do školy. Mali si predstaviť, že idú prvýkrát do školy a rodič vysvetľuje, ako sa bezpečne dostať na miesto.

Pripomenuli sme im, aby nezabudli na pravidla prechádzania cez cestu. Po krátkej príprave jednotlivé dvojice hrali vopred určenú cestu do školy rodiča s dieťaťom. Ostatní ich pozorne sledovali a po ich odohraní hodnotili, čo bolo správne, čo nie, či dodržali bezpečné pravidlá.

Po prečítanej rozprávke a rozhovore dvojice nemali problém zahrať bezpečnú cestu do školy. Žiaci nadšene hrali rodiča s dieťaťom a nezabudli, že cez cestu ideme po priechode, že prechádzaním cez cestu sa riadime semaforom pre chodcov, čo znamenajú panáčikovia na semafore, že pri prechádzaní sa vždy pozrieme vľavo – vpravo – vľavo – vpravo, že cez cestu kráčame krokom a plynulo.

Záverečná časť

V šlabikári (Virgovičová, 2008, s.5) mali žiaci správne vyfarbiť panáčikov pre chodcov a po splnení úlohy si zhotovili vlastné semaforey z papiera, ktoré pripevnili na spoločnú nástenku.

V závere sem zhodnotili priebeh vyučovacej hodiny. Zopakovali sme si, na čo slúži semafor a čo je potrebné dodržiavať pri prechádzaní cez cestu. Žiaci odpovedali na otázky: Ako sa vám pracovalo v dvojiciach? Ako ste sa cítili v role rodiča a ako v role dieťaťa? Bolo pre vás ťažké zahrať danú situáciu?

Pedagogická reflexia

V úvodnej časti vyučovacej hodiny sme žiakov motivovali rozprávkou, ktorá bola zameraná na využitie, popísanie a význam semafora. V hlavnej časti sme sa žiakmi viedli rozhovor o semafore, jeho funkcii a význame pre chodcov a vodičov. Poukázali sme na rozdielnosť týchto semaforov. Následne mali žiaci predviesť ostatným bezpečnú cestu do školy využitím hry v role. V záverečnej časte žiaci vyfarbovali správnym panáčikov pre chodcov k uvedeným obrázkom a zhotovovali semaforey. Metódy boli vhodne zvolené. Dopravná výchova hrá významnú úlohu už u žiakov prvého ročníka, preto treba dbať na to, aby danému učivu dostatočne rozumeli a vedeli prepojiť teoretické poznatky s reálnym životom. Organizačné formy a materiálo-didaktické prostriedky boli vhodne zvolené.

3.1 Odporúčania pre prax

Práca môže poslúžiť ako pomoc pre začínajúcich pedagogických zamestnancov a zároveň motivovať skúsenosť pedagógov. Za meriava sa, odhaľuje a opisuje pozitívne, ale aj negatívne stránky dopravnej výchovy na prvom stupni ZŠ. Učitelia sa môžu motivovať a inšpirovať ukážkami vyučovacích hodín z dopravnej výchovy, ktorá je zaradená ako prierezová téma v Štátnom vzdelávacom programe ISCED 1. Pozitívny prístup učiteľa, dokonalé zvládnutie tejto zaujímavej témy a odhodlanosť žiakov riešiť jednotlivé úlohy, musia byť tým správnym krokom k bezpečnosti a ochrane zdravia žiakov. Správne motivovaný učiteľ môže u žiakov vzbudiť záujem a vyvolať pozitívny prístup pre aktívne zapájanie sa a riešenie dopravných situácií, s ktorými sa žiak dennodenne stretáva.

Veríme, že prierezová téma dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke pedagógov zaujme a bude rozvíjať ich kreativitu.

ZÁVER

V tejto práci chceme poukázať na dôležitosť a zaujímavosť vyučovania dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke na prvom stupni v primárnej edukácii. Dopravná výchova je v súčasnosti neoddeliteľnou časťou edukácie žiakov a tiež participuje vo výchove pre požadované správanie sa v cestnej premávke ako účastník cestnej premávky.

Žiaci musia pod vedením učiteľa zvládnuť problematiku dopravnej výchovy ako chodci či cyklisti. Pri osvojení si dopravných návykov musia úspešne zvládnuť aj dopravne značenia. Práve tieto vedomosti, zručnosti a návyky by mali byť odrazovým mostíkom k bezpečnosti žiakov v cestnej premávke. Nedostatok učebných materiálov, ktoré by mali poskytnúť dostatočné množstvo informácií v tejto oblasti učiteľom chýba, preto sme v našej práci navrhli ukážky vyučovacích jednotiek.

Cieľom práce bolo navrhnuť a prezentovať hodiny s dopravnou tematikou z dôvodu nedostatku materiálu k tejto téme. U žiakov, rodičov a učiteľov je potrebné vzbudiť záujem a aktivizovať ich, aby sa dopravná výchova nestala len vyučovacím predmetom či prierezovou témou bez prepojenia na každodenný život, ale aby si uvedomili, že dostatočnou osvetou a zvládnutím tejto problematiky sa môže v budúcnosti predísť kritickým dopravným situáciám a tak aj záchrane toho najdôležitejšieho – ľudského života.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV

1. ALEXOVIČOVÁ, T. 2001. Dopravná výchova v praxi. Prvé vydanie. Bratislava: MPC v Bratislave. 2011. ISBN: 978-808052369-5
2. BELZ, H – SIEGRIST, M. 2001. Klíčové kompetence a jejich rozvíjení : východiska, metody, cvičení a hry. Praha: Portal, 2001, ISBN: 80-7178-479-6
3. GAŽIOVÁ, M. 2010. Elementárna dopravná výchova. Prvé vydanie. Ružomberok: VERBUM, 2012. ISBN: 978-80-8084-971-9
4. HLAVATÁ, D. 2011. Ako panda panáčikov zo semaforu nasrdila. In: Bratislavčanka zebra na ceste, roč. 8. č. 2, s. 6-12. ISSN: 1336-619X
5. KOŽUCHOVÁ, M. - LEPIŠ, F. 2006. Podpora dopravnej (cestovateľskej) gramotnosti detí prostredníctvom multimediálnych programov. In: Notes, jeseň 2006, roč. 7, č.3, s. 5-8. ISBN: 1335-3497
6. KOŽUCHOVÁ, M. - STEBILA, J. 2008. Dopravné kompetencie cyklistu. In: Notes, zima 2008, roč. 9, č. 4, s.16-18. ISSN: 1335-3497
7. LÍMOVÁ, L. 2006. Teórie dopravní výchovy. Prvé vydanie. Praha: Karolinum, 2006. ISBN: 80-246-1157-0
8. STEBILA, J. 2006. Problematika dopravnej výchovy v učebných osnovách na 1. Stupni ZŠ. In: Naša škola, 2006, roč. 10, č. 7, s.16-21. ISSN: 1335-2733
9. TUREK, I. 2010 Didaktika. Druhé, prepracované a doplnené vydanie. Bratislava: Iura Edition, 2010. ISBN: 978-80-8078-322-8
10. VIRGOVIČOVÁ, L. 2008. Šlabikár pre 1. Ročník základných škôl. Prvá časť. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 2008. ISBN: 978-807158-889-4

Internetové zdroje

11. ISCED 1- Primárne vzdelávanie. Bratislava: Štátny pedagogický ústav [online].startpedu.sk, [cit. 02.6.2014]. Dostupné na www: <http://www.statpedu.sk/sk/Statny-vzdelavaci-program/Statny-vzdelavaci-program-pre-1-stupen-zakladnych-skol-ISCED-1.alej>
12. Turek, I., 2001, In Petlak, .[online][cit 2014-05-04] Dostupné na internete: <<http://technologiovzdelavania.ukf.sk/index.php/tv/article/view/564>>

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha 1 Plán obce

Príloha 2 Objekty v obci

Príloha 3 Služby v obci

Príloha 4 Dopravné značky v obci

Príloha 5 Časti bicykla

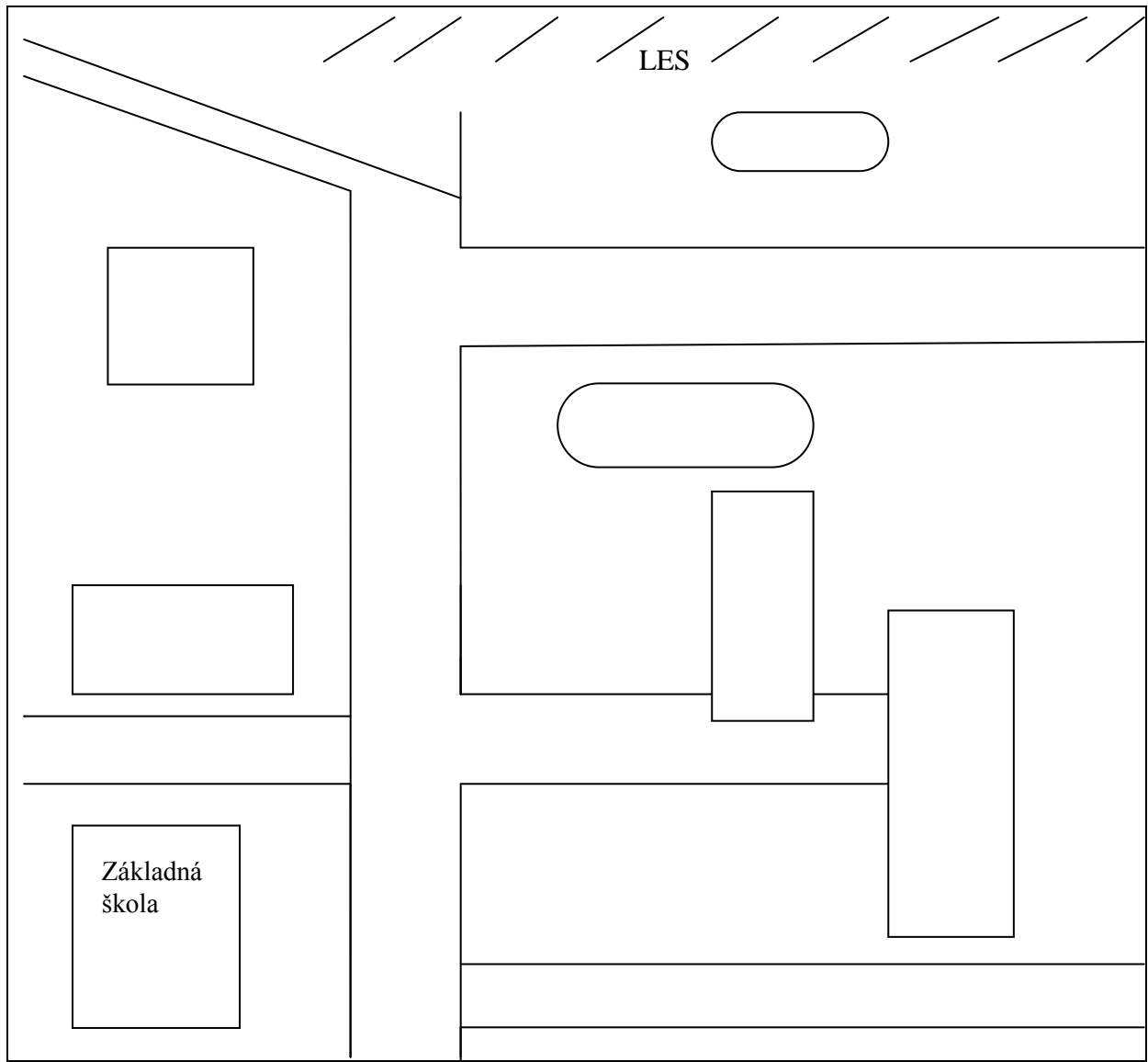
Príloha 6 Technický preukaz

Príloha 7 Čo by sa stalo keby

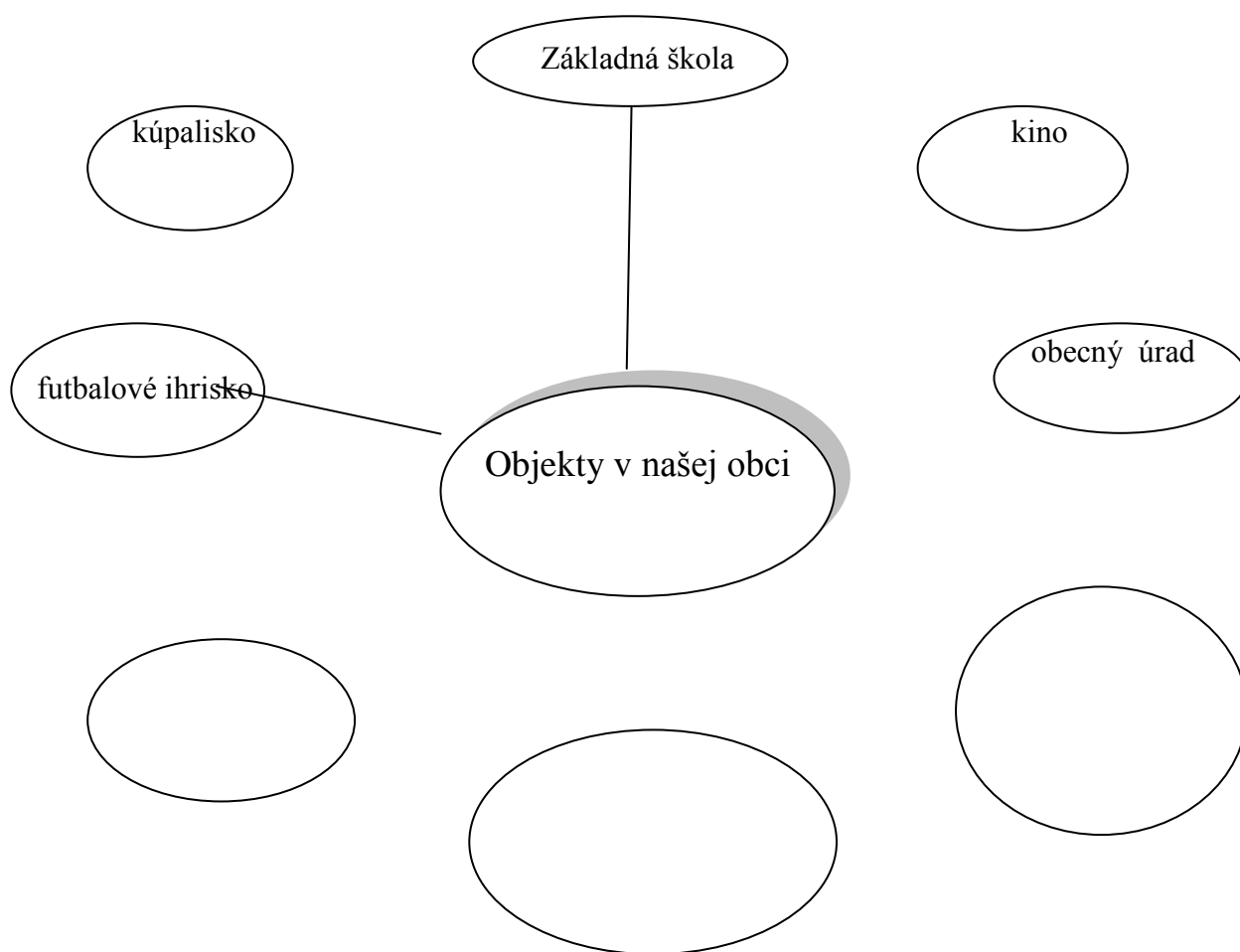
Príloha 8 Test

Príloha 9 Doprava očami detí

Príloha 1 Plán obce

Príloha 2 Objekty v obci

Príloha 3 Služby v obci

KADERNÍCTVO

KRAJČÍRSTVO

FOTOSLUŽBA

ZLATNÍCTVO

ZELOVOCIE

LEKÁR

POTRAVINY

POŠTA

REŠTAURÁCIA

Príloha 4 Dopravné značky v obci

Príloha 5 Časti bicykla

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

6.....

7.....

8.....

9.....

Príloha 6 Technický preukaz

<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%;">Dátum:</td> <td style="width: 75%;">Zistené poškodenie</td> </tr> <tr> <td style="height: 50px;"></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Dátum:</td> <td>Druh opravy</td> </tr> <tr> <td style="height: 50px;"></td> <td></td> </tr> </table> <p>Poznámky majiteľa:</p>	Dátum:	Zistené poškodenie			Dátum:	Druh opravy			<p>TECHNICKÝ PREUKAZ O STAVE BICYKLA</p> <p>Majiteľ.....</p> <p>Bydlisko.....</p> <p>Dátum kúpy.....</p> <p>Značka.....</p> <p>Dátum odborných prehliadok bicykla.....</p> <div style="text-align: right; margin-top: 20px;"> </div>
Dátum:	Zistené poškodenie								
Dátum:	Druh opravy								

Stav bicykla	Dátum záznamu			
Sú riadidla pevne spojené s hlavicou?				
Sú rukoväte nepoškodené?				
Zvoní zvonček?				
Sú obidve brzdy v poriadku- zadná				
-predná				
Je sedadlo neporušené?				
Je svetlo v poriadku?				
Sú pedále pevne a neporušené?				
Je reťaz v poriadku?				
Sú pneumatiky správne nehubené?				
Má odrazové sklíčka?				

Čo by sa stalo, keby...

...sme nemali na bicykli

brzdy:.....
.....
.....
.....
.....
.....

...sme nemali na bicykli

svetlá:.....
.....
.....
.....
.....

...sme nemali na bicykli

zvonček.....
.....
.....
.....
.....

TEST

1. Čo musí dodržiavať každý účastník cestnej premávky?

- a) dopravné pravidla a predpisy
- b) správnu rýchlosť

2. Po ktorej strane cesty chodia autá?

- a) ľavej
- b) pravej

3. Prečo vznikajú dopravné nehody?

- a) nedodržiavaním dopravných pravidiel a predpisov
- b) pre špinavé cesty

4. Aké farby má semafor?

- a) červená- oranžová –zelená
- b) červená- oranžová- modré

5. Táto značka znamená

- a) cestička pre cyklistov
- b) zákaz vjazdu bicyklov

6. Táto značka znamená

- a) hlavná cesta
- b) vedľajšia cesta

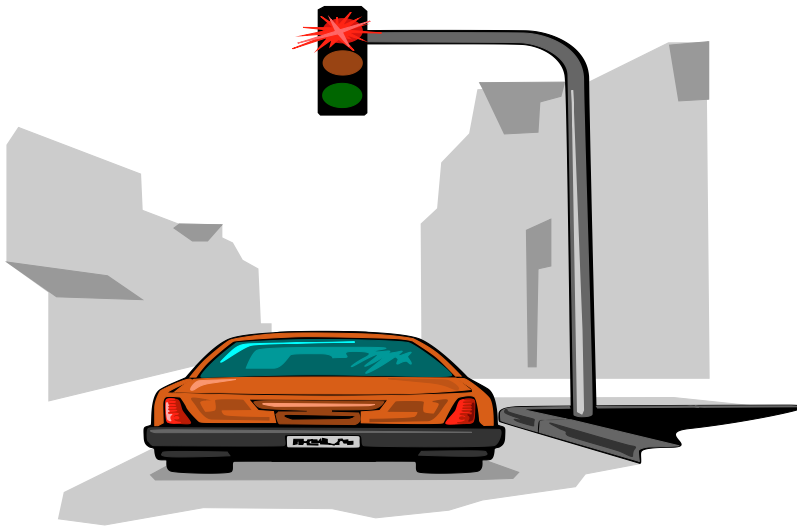
7. Táto značka znamená

- a) Pozor! prechod pre chodcov
- b) chodec na ceste

8. Po ktorej strane chodníka je povinný chodiť chodec?

- a) po pravej
- b) po ľavej

9. Po ceste, kde nie je chodník je chodec povinný chodiť

- a) po pravej strane cesty
- b) po ľavej strane cesty

10. Cyklista smie ísť na bicykli po okraji vozovky

- a) vľavo
- b) vpravo

11. Cyklisti smú ísť po vozovke

- a) za sebou
- b) vedľa seba

Príloha 9 Doprava očami detí

